

2016

**KWARTALNA INFORMACJA O SYTUACJI OSÓB MŁODYCH
NA PODLASKIM RYNKU PRACY W KONTEKŚCIE REALIZACJI
PLANU GWARANCJI DLA MŁODZIEŻY
IV KWARTAŁ 2015 R.**

**Wojewódzki Urząd Pracy w Białymstoku
2016**

AKTYWNOŚĆ I BIERNOŚĆ OSÓB MŁODYCH (15-24 LATA)

Tabela 1. Wybrane wskaźniki aktywności ekonomicznej osób młodych w wieku 15-24 lata w woj. podlaskim w 2015 roku w ujęciu kwartalnym (wg BAEL)

Ludność w wieku 15-24 lata	2015*			
	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
Ogółem ludność w wieku 15-24 lata (tys. osób), w tym:	140	125	130	144
Ludność bierna zawodowo (tys. osób)	99	86	89	103
Ludność aktywna zawodowo (tys. osób)	41	39	42	41
Pracujące osoby młode (tys. osób)	34	31	34	34
Bezrobotne osoby młode (tys. osób)	8	8	7	7
Współczynnik aktywności zawodowej (w %)	32,8	32,5	33,2	28,5
Wskaźnik zatrudnienia (w %)	24,3	24,8	26,2	23,6
Stopa bezrobocia osób (w %)	19,5	20,5	16,7	17,1

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych GUS, BDL oraz publikacji Urzędu Statystycznego w Białymstoku:

"Aktywność ekonomiczna ludności w woj. podlaskim w I, II i III kwartale 2015 r."

*Są to dane wstępne z uwagi na opóźnienie w opracowaniu danych demograficznych za poszczególne kwartały 2015 r. koniecznych do przygotowania mnożników uogólniających do BAEL, ponownie wykorzystane zostały dane demograficzne wg stanu 31.12.2014 r. W związku z tym – po skorygowaniu wag w oparciu o zaktualizowane szacunki demograficzne – prezentowane wyniki BAEL mogą ulec zmianie.

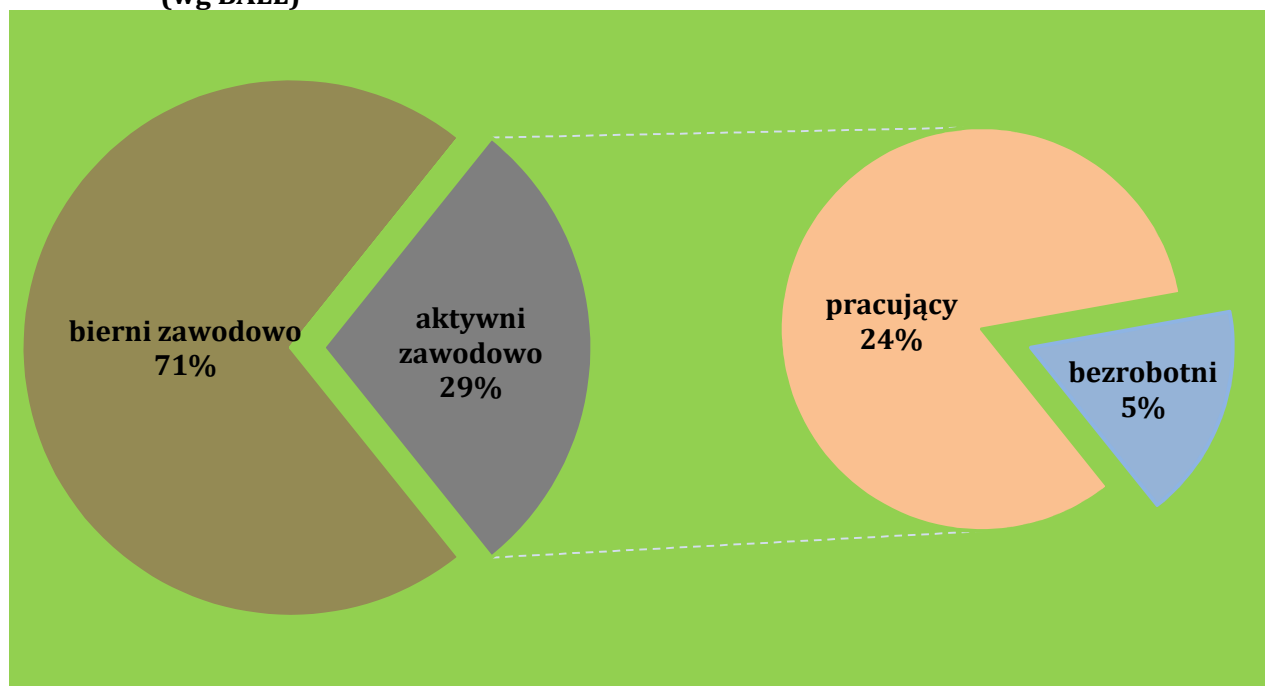
KOMENTARZ ANALITYCZNY

 Podlaska młodzież, podobnie jak w kraju i Unii Europejskiej, znajduje się w trudnej sytuacji na rynku pracy. 7 tys. osób w wieku 15-24 lata pozostaje na bezrobociu, a 103 tys. jest biernych zawodowo, głównie ze względu na naukę. Młodzi charakteryzują się bardzo niską aktywnością zawodową, gdyż tylko 28,5% jest aktywnych zawodowo. Ich domeną jest również niski wskaźnik zatrudnienia – pracuje 23,6 % osób młodych w wieku 15-24 lata, podczas gdy w przedziałach wiekowych 25-54 lata - aż 80,7% ludności.

 Młodzi są grupą najbardziej zagrożoną bezrobociem. Stopa bezrobocia wg BAEL w IV kwartale 2015 r. w grupie osób w wieku 15-24 lata wyniosła 17,1% wobec 7,2% wśród osób w wieku 25-34 lata i 5,4% w grupie 35-44 lata.

 Na przestrzeni roku odnotowano poprawę sytuacji osób młodych, bowiem w porównaniu do IV kwartału 2014r. wartość stopy bezrobocia uległa zmniejszeniu o 2,9 pkt. proc. Nadal jednak niezbyt popularny jest model łączenia nauki z podejmowaniem pracy, nawet dorywczej czy sezonowej, a brak doświadczenia zawodowego jest jedną z największych barier w podjęciu stałej pracy w zawodzie.

Rysunek 1. Aktywność zawodowa osób młodych w wieku 15-24 lata w IV kwartale 2015 roku (wg BAEL)

Źródło: Opracowanie własne na podstawie: Aktywność ekonomiczna ludności w woj. podlaskim w III kwartale 2015, Urząd Statystyczny w Białymstoku, Białystok 2016.

Tabela 2. Bierność społeczna młodzieży (NEET – Not in Employment, Education or Training). % udział w grupie wiekowej 15-34 w woj. podlaskim na tle Polski oraz Europy w 2014 roku*

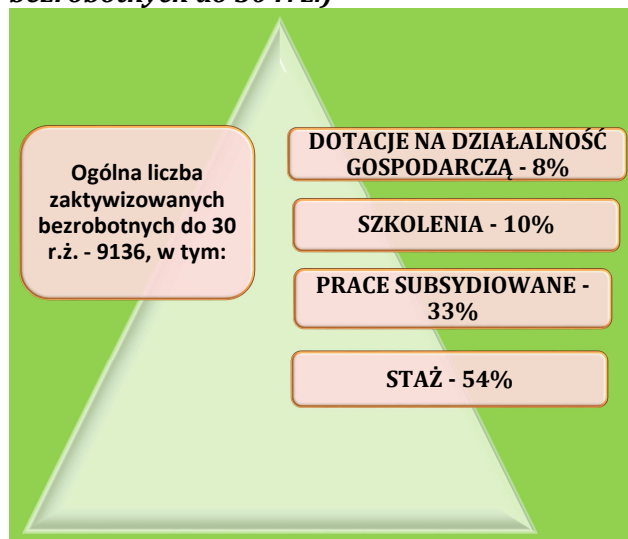
Opis grupy	2014		
	woj. podlaskie (w %)	Polska (w %)	UE 28 (w %)
Ze społecznego punktu widzenia istotną kwestią jest znalezienie odpowiedzi na pytanie, jaki w woj. podlaskim jest odsetek osób młodych, które nie uczą się, nie uzupełniają kwalifikacji ani nie pracują (z ang. <i>Not in Education, Employment, or Training</i> , tzw. <i>NEET`s</i>). Za osoby należące do tej grupy uznano młodych, którzy nie pracują i nie poszukują pracy, ponieważ są przekonani, że nie znajdą odpowiedniej, uważają, że wyczerpali wszystkie znane im możliwości znalezienia zatrudnienia, otrzymują zasiłek dla bezrobotnych i nie poszukują pracy z obawy przed jego utratą lub po prostu nie chcą pracować. Jednocześnie nie angażują się w aktywność nad podwyższaniem/zdobywaniem nowych kwalifikacji. W 2014 r. w grupie wiekowej 15-34 lata niemal co 7 osoba młoda (16,8%) była bierna społecznie (NEET). Średnia dla Polski jest prawie o 1,0pp. wyższa niż w województwie. W Unii Europejskiej odsetek ten jest jeszcze wyższy i co 6 osoba młoda należy do grona osób NEET.	15,2	16,1	16,8

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych EUROSTAT.

*W związku z tym, że dane są publikowane z opóźnieniem, w zestawieniu ujęto ostatnie z możliwych do zaprezentowania wskaźników za 2014 rok.

AKTYWIZACJA OSÓB MŁODYCH – AKTYWNE PROGRAMY RYNKU PRACY

Rysunek 2. Dominujące formy aktywizacji osób młodych do 30 roku życia w 2015 roku* (udział w liczbie zaktywizowanych bezrobotnych do 30 r. ż.)

*Udział w liczbie zaktywizowanych bezrobotnych do 30 r. ż.

Młodzi są dominującą grupą wśród aktywizowanych bezrobotnych. W 2015r. zaktywizowano 9,1 tys. bezrobotnych do 30 roku życia, co stanowiło 52,7% ogółu bezrobotnych objętych aktywnymi programami rynku pracy (3029 osób zatrudniono na miejscach pracy subsydiowanej, 947 młodych bezrobotnych skierowano na szkolenia, 4915 na staże u pracodawcy, 13 na miejsca przygotowania zawodowego dorosłych, 102 do prac społecznie użytecznych oraz 130 do agencji zatrudnienia w ramach zlecenia działań aktywizacyjnych). Coraz popularniejszą formą aktywizacji osób młodych ze strony powiatowych urzędów pracy, ale również oznaką przedsiębiorczości osób młodych, jest skłonność do podejmowania działalności gospodarczej, w szczególności w momencie pozostawania na bezrobociu. Z powodu podjęcia działalności gospodarczej w 2015 r. wyłączono z ewidencji 719 osób młodych (do 30 r. ż.).

BEZROBOCIE REJESTROWANE OSÓB MŁODYCH

Tabela 3. Wybrane wskaźniki bezrobocia osób młodych w wieku do 30 roku życia w woj. podlaskim w 2015 roku w ujęciu kwartalnym (bezrobocie rejestrowane)

Wyszczególnienie	2015							
	I		II		III		IV	
	kwartał		kwartał		kwartał		kwartał	
<i>j.m.</i>	liczba osób	% w ogółem	liczba osób	% w ogółem	liczba osób	% w ogółem	liczba osób	% w ogółem
Bezrobotni ogółem	62228	100,0%	55514	100,0%	53822	100,0%	55019	100,0%
Bezrobotni w wieku do 30 r. ż.	21224	34,1%	17871	32,2%	17790	33,1%	17882	32,5%
w tym:								
Kobiety	10080	47,5%	8572	48,0%	8956	50,3%	8705	48,7%
Zamieszkali na wsi	8192	45,8%
Z wykształceniem poniżej średniego	7195	33,9%	5993	33,5%	5855	32,9%	6134	34,3%
Z wykształceniem wyższym	4227	19,9%	3361	18,8%	3643	20,5%	3660	20,5%
Bez stażu pracy	8967	42,2%	7784	43,6%	7939	44,6%	7593	42,5%
Długotrwale bezrobotni	9965	47,0%	8562	47,9%	8301	46,7%	8255	46,2%
Osoby niepełnosprawne	408	1,9%	346	1,9%	370	2,1%	369	2,1%
Osoby korzystające ze świadczeń pomocy społecznej	154	0,7%	220	1,2%	252	1,4%	254	1,4%
Osoby posiadające co najmniej jedno dziecko do 6 r. ż. lub co najmniej jedno dziecko niepełnosprawne do 18 r.ż.	3570	16,8%	3288	18,4%	3277	18,4%	3387	18,9%

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku.

KOMENTARZ ANALITYCZNY

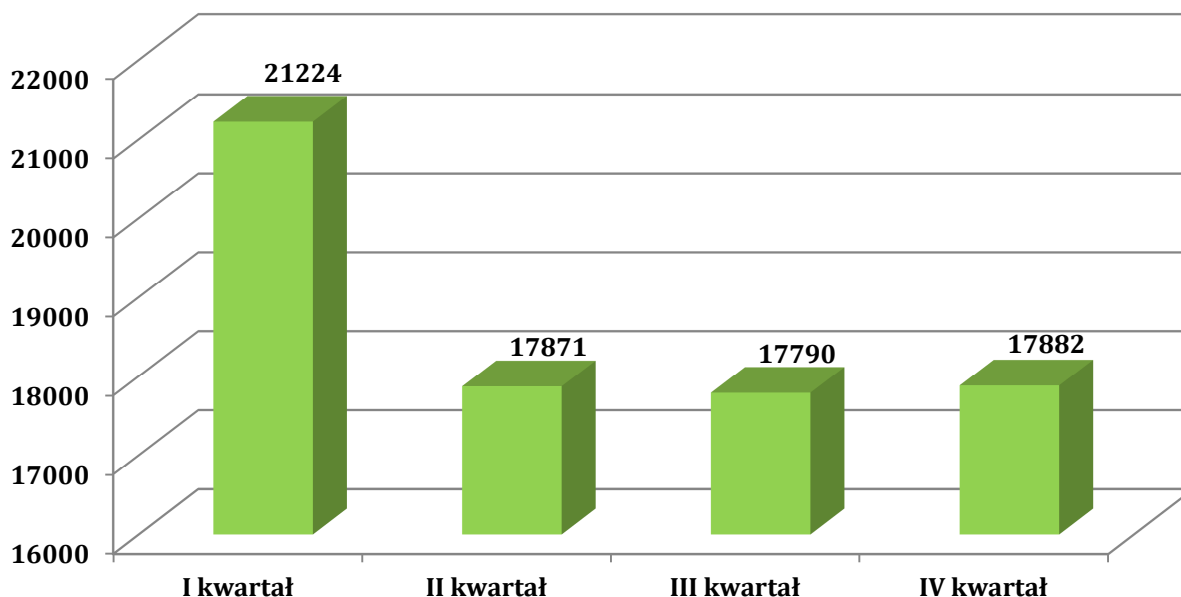
- W końcu grudnia 2015r. w urzędach pracy woj. podlaskiego zarejestrowanych było 17,9 tys. osób do 30 roku życia, co stanowiło 32,5% ogółu bezrobotnych. Na przestrzeni roku liczebność bezrobotnej młodzieży zmniejszyła się o 2,7 tys. osób, tj. o 13,3% (przy spadku ogólnej liczby bezrobotnych o 8,9%). Było to częściowo wynikiem lekkiego ożywienia na rynku pracy, które przejawiało się przede wszystkim wyższą liczbą ofert pracy, jakimi dysponowały urzędy pracy, a także objęcia aktywizacją zawodową większej grupy osób młodych.
- W końcu grudnia 2015 r. bezrobotne młode kobiety były w mniejszości (48,7%), ale nie jest to regułą. W końcu III kwartału co drugi zarejestrowany młody człowiek (do 30 roku życia) to kobieta - 8,7 tys.
- W mniejszości znajdowali się również mieszkańcy wsi. W końcu grudnia 2015 r. stanowili oni 45,8% osób do 30 roku życia - 8,2 tys.
- Niższy poziom kwalifikacji (poniżej wykształcenia średniego) zarejestrowanej młodzieży jest barierą podjęcia satysfakcjonującej, dobrze płatnej pracy, co dotyczyło 34,3% (koniec 2015 r.) młodych osób (nieco ponad 6 tys.).
- Brak stażu pracy to również istotne utrudnienie w aplikowaniu o większość oferowanych miejsc pracy. W końcu 2015 r. doświadczenia zawodowego nie posiadało 42,5% młodych osób (7,6 tys.). odsetek bezrobotnych do 30 r. życia bez stażu pracy był wyższy w końcach II i III kwartału, osiągając poziom od 43,6% do 44,6%.
- Udział osób młodych długotrwale bezrobotnych oscylował w granicach 46,0-47,9% na przestrzeni 2015 roku (różnica prawie 2 pkt. proc.), co wprost przekłada się na kreowanie negatywnego zjawiska wykluczenia społecznego osób młodych zarówno w skali jednostki, jak i ogółu.
- Innym symptomem wyżej wspomnianego zjawiska jest wzrost liczby osób młodych korzystających ze świadczeń pomocy społecznej. W końcu 2015 r. zanotowano 254 młode osoby w tej grupie (1,4%), czyli o ok 65,0% więcej niż w końcu I kwartału 2015 r.
- W końcu 2015 r. udział młodych osób z niepełnosprawnością wyniósł 2,1% (369 osób) i nie ulegał znacznym wahaniom w ciągu roku.
- Rodzicielstwo młodych osób, w szczególności kobiet, może sprzyjać powstawaniu tzw. zjawiska NEET – „nic nierobienia”, czyli nie uczestniczenia w edukacji bądź szkoleniach, nie podejmowania zatrudnienia, a w dalszej kolejności nawet wykluczenia z rynku pracy. Potwierdzają to wyniki badań panelowych realizowanych przez Eurostat, ale również badania regionalne. W takiej sytuacji znajdują się podlascy młodzi rodzice posiadający co najmniej jedno dziecko wymagające opieki do 6 roku życia lub niepełnosprawne do 18 roku życia. W rejestrach powiatowych urzędów pracy w końcu 2015 r. znalazło się 3,4 tys. takich

osób, tj. 18,9%, a ich udział wzrósł w por. do zanotowanego w końcu I kwartału 2015 roku o 2,1 pkt. proc.

 Powiązanie systemu edukacji z rynkiem pracy w kontekście zapewnienia ciągłości aktywizacji edukacyjnej i zawodowej osób młodych jest istotne z punktu widzenia przeciwdziałania bezrobociu najmłodszych zasobów siły roboczej. W końcu grudnia 2015 r. w rejestrach podlaskich urzędów pracy było 2,8 tys. bezrobotnych młodych ludzi w okresie do 12 miesięcy od dnia ukończenia nauki (5,0% ogółu zarejestrowanych bezrobotnych). W ciągu ostatniego roku nastąpił spadek liczebności tej grupy o 0,4 tys. osób (o 12,9%).

 Liczba miejsc zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej zgłoszonych przez podlaskich pracodawców do urzędów pracy w 2015 r. wyniosła 20,7 tys., i w porównaniu do 2014 roku wzrosła o 1,4 tys., czyli o 7,4%. Pracodawcy zgłosili również 8,7 tys. miejsc aktywizacji zawodowej (w tym 7,7 tys. stażu i 1,0 tys. miejsc pracy społecznie użytecznej), tj. o 1,5% więcej niż w 2014 r. Oferty stażu stanowiły 26,2% wszystkich ofert pracy zgłoszonych przez pracodawców w 2015r. Łącznie osoby bezrobotne i poszukujące pracy miały w 2015 roku do dyspozycji 29,4 tys. ofert pracy, tj. 1,6 tys. (o 5,6%) więcej niż w roku poprzednim.

Rysunek 3. Liczba zarejestrowanych bezrobotnych w wieku do 30 r. ż. w poszczególnych kwartałach 2015 r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych WUP w Białymstoku.

WARTOŚCI WSKAŹNIKÓW ZREALIZOWANYCH W RAMACH GWARANCJI DLA MŁODZIEŻY W WOJ. PODLASKIM W 2015 ROKU WRAZ Z KOMENTARZEM

Tabela 4. Wartości wskaźników zrealizowanych w ramach Działania 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy - projekty pozakonkursowe. Podziałanie 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego Programu Operacyjnego Wiedza Edukacja Rozwój (PO WER 2014-2020).

Opis	2015				
	Ogółem	I kwartał	II kwartał	III kwartał	IV kwartał
Wskaźniki produktu					
Liczba osób długotrwale bezrobotnych objętych wsparciem w programie	1079	0	0	116	963
Liczba osób poniżej 30 lat z niepełnosprawnościami objętych wsparciem w programie	59	0	0	8	51
Liczba osób bezrobotnych (łącznie z długotrwale bezrobotnymi) objętych wsparciem w Programie	2614	0	0	216	2398
Wskaźniki rezultatu					
Liczba osób poniżej 30 lat, które uzyskały kwalifikacje po opuszczeniu programu	58	0	0	29	29

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Informacji kwartalnej z realizacji PO WER” sporządzonej przez WUP w Białymstoku.

KOMENTARZ ANALITYCZNY

 W 2015 r. w ramach projektów realizowanych przez powiatowe urzędy pracy w woj. podlaskim finansowanych z PO WER 2014-2020 i wdrażanych zgodnie ze standardami określonymi w Planie Gwarancji dla Młodzieży **udzielono wsparcia 2614 młodym bezrobotnym osobom**, które wzięły udział w Programie w ramach Działania 1.1 Wsparcie osób młodych pozostających bez pracy na regionalnym rynku pracy - projekty pozakonkursowe; Podziałanie 1.1.1 Wsparcie udzielane z Europejskiego Funduszu Społecznego. Spośród nich 41,2% to osoby młode długotrwale bezrobotne. Uczestnikami Programu byli również młodzi z niepełnosprawnościami (osoby poniżej 30 roku życia), których odnotowano 59. Zamierzony w programie rezultat w postaci uzyskania kwalifikacji osiągnęło 58 osób poniżej 30 r. ż.

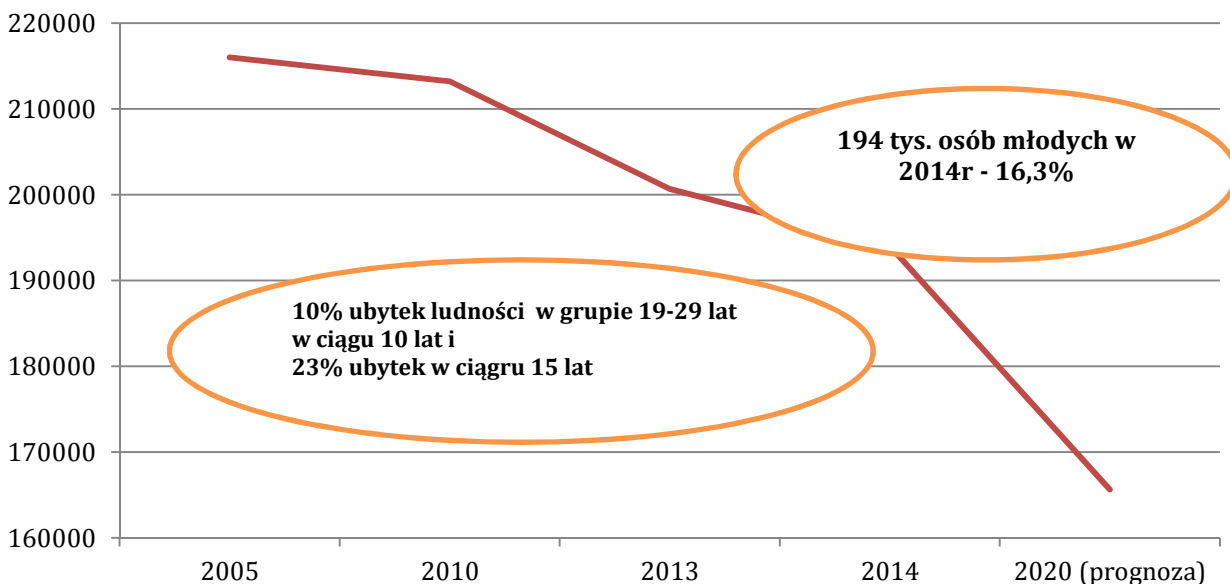
Rysunek 3. Liczba bezrobotnych młodych osób, którym udzielono wsparcia w ramach Gwarancji dla Młodzi w woj. podlaskim w 2015r.

Źródło: Opracowanie własne na podstawie „Informacji kwartalnej z realizacji PO WER” sporządzonej przez WUP w Białymstoku.

PROGNOZA DEMOGRAFICZNA OSÓB MŁODYCH W WOJ. PODLASKIM

Rysunek 4. Młodzi mieszkańcy woj. podlaskiego w latach 2005-2020 (19-29 lat) - prognozy

Źródło: Opracowanie własne na podstawie bazy danych GUS, BDL.

Opracowanie:
Wydział Badań i Analiz WUP w Białymstoku
Marzec 2016r.